XIV. évfolyam. Budapest. Hétfő, junius 7. 1880.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal.
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.50
Egy szám 7 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyiltterek felvétetnek árszabály szerint a kiadó hivatalban: Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön: Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2. Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2. Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10. Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12. Párisban: Havas, Lafitte & Comp.-nál, Place de la Bourse. Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

TÁVIRATOK.

Bécs, jun. 6. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Stremayr miniszter hir szerint őszig hivatalában marad. Horst és Korb bárok szintén elhatározták demissiójuk elhalasztását.

Berlin, jun. 6. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Pétervárból ide azt jelentik, hogy Sándor czár a császárné halála következtében ujra a visszalépéssel foglalkozik. Most külföldi utat teend és visszatérve a kormánypálczát aligha nem fogja a trónörökösnek átnyujtani.

Konstantinápoly, junius 6. Az összes nagykövetek azon tudósitást kapták, hogy junius 15-én Berlinben konferenczia ül össze, mely kizárólag a görög határkérdés megoldásával fog foglalkozni. — Midhat pasa, Syria kormányzója beadta lemondását.

Kragujevacz, junius 6. A szerb fejedelem meleg hangu beszéde rekeszté be a skupstinát, és ma Belgtádba visszatért.

Bécs, jun. 6. A „Montagsrevue“ jelenti: A kormány a tartománygyülések elé jelentékenyebb javaslatokat nem fog terjeszteni, csupán a cseh tartománygyülés elé a tartománygyülés választási rendjének a nagybirtokosság választási jogába vonatkozó pontok megváltoztatásáról szóló tvjavaslatot fogja terjeszteni. E javaslat azonban oly határozatot, mely a választókerületek lovagjószágait érintené, nem fog tartalmazni.

Prága, junius 6. A császár s király és a koronaherczeg ma reggel 7 órakor a hradsini várkápolnában a misét hallgatták. Délután három órakor ő felsége a lövész-szigetre ment. A lépcsőhöz vezető kapu galyakkal s zászlókkal volt diszitve. Galyakból készitett sorfal vezetett fel az étterem épületeig. Az étterem előtt két vörös fehér obelisk, tetejen a felségek mellszobrával volt felállitva. Benn az étteremben diadaliv állott, rajta a birodalmi czimerrel és a „hozott isten“ felirattal. A lövöldéhez vezető ut szintén fényesen volt diszitve. A teremben a felségek s a koronaherczeg arczképe diszlett. Két órakor a három polgári testület és különféle lövészegyletek küldöttségei jelentek meg zászlókkal és zenéikkel. Deputacziók érkeztek Reichenberg, Pilzen, Teplitz, Pisek, Komotau, Neuhaus Einödl, Gablonz, Turnau és Falkenau városokból. Ő felsége 3 órakor érkezett taraczklövések közt a szigetre. Elől a helytartó s a polgármester ment kocsiban. Az utána következő kocsiban ült Ő Felsége a koronaherczeggel. Steffek lovag alezredes, a polgári testület parancsnoka a lövészegylet nevében üdvözlé a császár s királyt s köszönetét fejezé ki a legmagasabb látogatásért! Harsogó eljenkiáltások követték e szavakat. Ő Felsége azt válaszolta hogy örül, hogy a hü polgári testület közepette időzhet, mely szavak lelkesült kiáltásokkal fogadtattak. A diadaliv mellett Wolf lövész kapitány leánya virágcsokrat nyujtott át Ő Felségének. A zenék a néphymnuszt játszották. Az uralkodó több jelenlévő személyiséggel leereszkedőleg társalgott és nevét az emlékkönyvbe jegyezte. A császár s király az első lövést adta a czéltáblára, utána a koronaherczeg lőtt és Mondel főhadsegéd. Ő felsége a forgó czéltáblára négyszer lőtt, a koronaherczeg ugyanannyi lövést adott a czéltáblára. Közel egyórai időzés után Ő felsége eltávozott a lövöldéből. A császár s király egy ezüst sörkancsóból és két pohárból álló tiszteletdijat ajándékozott a lövészegyletnek.

Laibach, junius 6. A szlovén nemzeti párt előbbi vezére dr. Razlag, ma Raanban (Stiriában) meghalt.

Prága, jun. 6. Ő felsége negyed öt órakor a katonai lövöldébe érkezett, hol Filippovics főhadparancsnok által fogadtatott. A tisztek sorfalat képeztek. Ő felsége előbb a revolverlövő helyen az oktatási lövést nézte, hol Rudolf koronaherczeg nyitotta meg a lövést. A középső lövőpályán, hol a tisztek lövészegylete versenylövést rendezett, a király háromszor lőtt, a koronaherczeg több mint 30-szor lőtt a czéltáblára. Ezután a futótüzlövés kezdődött meg. Ő felsége, távozása előtt amaz óhaját fejezte ki, hogy a Ziemziecki ezred zenéje játszék egyet a Brüsszelben előadandó darabokból, mire a zene „Aida“ operának második finaléját a király teljes megelégedésére játszotta. 6½ órakor a király a lövöldéből távozott s a várlakba visszatért, hol kisérletével együtt Rudolf koronaherczegnél ebédelt. Holnap reggel 4 órakor a király Prágából elutazik.

Berlin, jun. 6. Politikai körök, egy a „Kölnische Zeitung“ mai első lapjában „Bismarck herczeg itélete a helyzetről“ czim alatt megjelent czikknek nagy fontosságot tulajdonitanak. A kérdéses czikk közli a birodalmi kancellár nyilatkozatát az egyházi előterjesztésről, melyet az egy magasrangu diplomata előtt tett. Bismarck herczeg abban egész határozottan tagadja azt, hogy ő az egyházi törvény létrejötte iránt teljesen közömbös s kijelenti, hogy csakis egészségi tekintetből nem vállalhatja el annak képviseletét az országgyülésben, mert ő ki nem teheti magát azon veszélynek, hogy utolsó erejének feláldozásával nyilvánosan s hiába beszéljen. A birodalmi kancellár jövőben csakis olyan munkákra fog szoritkozni, melyek a birodalom külügyi viszonyaival összefüggésben állanak!

Páris, jan, 6. A mai lóversenynél a 100000 franknyi nagy dijat „Robert the Devil“ angol ló nyerte el. „Destrier“ második, „Milán“ harmadik volt. A 10.000 franknyi dijat „Castillon“ nyerte el, „Courtois“ volt a második. Páris városának 6000 franknyi dijat „Selion“ nyerte el. Az egész napon át esett az eső.

Bécsi gabna- és értéktőzsde.

Bécs, junius 7. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A hangulat a gabnát, s különösen a buzát illetőleg, határozottan szilárd, mely tény ellentétben látszik lenni a kedvező aratási kilátásokkal, s csakis onnan magyarázható ki, hogy a meglevő készlet részint az itteni szükségleteknek is csak szüken fog mogfelelni, részint mert Nyugot-Európa, aratása befejeztéig s az amerikai megérkeztéig, ide lesz utalva. Kész buzában a forgalom a mult hét egész folyamában igen jelentéktelen volt, mig ma nagyobb vételkedv mellett nagyobbmérvü üzlet volt s a helyi fogyasztásra körülbelül 28,000, a kiviteire pedig 9000 métermázsa köttetett. Augusztus hóban szállitandó 76 kilo buzáért 11.25 frt követeltetett. Nagyobb kötésekből tudomásra jutott: 800 mázsa 78 k. győri 13 frtjával, 1600 mázsa tót 76 kilo 12.75 frt, 1700 mázsa tót 76½ kilo 13 frt, 700 mázsa fehérvári 77 kilo 13.15 frt, 1600 mázsa marchfeldi 77 kilo 12.75 frt. Kivitelre az árak 12.40 frttól 13.35 ftig váltakoztak. A határidőüzlet jelentéktelen s az ár 10.45 és 10.55 frt közt váltakozik. Rozs. Uj áruban köttettek augusztus, szeptember és október hónapokra, de az eladási kedv nagyobb mint a vétel, mig kész rozsban nagyobb az üzlet, miután a készlet kisebb mint a szükséglet s külföldi ajánlatok is ritkán tétetnek. 11.000 mmázsa forgalom mellett az árak a mai tőzsdén további 10—15 krral emelkedtek s jegyeztek 10.60 frttól 11.65 frtig. Tengeriben az üzlet lanyha. Kész buza kevesett kerestetik, s jegyez uj s régi áruért 8.20—8.30 frtig. Árpa üzlettelen. Eladatott 400 métermázsa mosonyi 8.60 frttal szállitandó Bécsből, 300 métermázsa mosonyi 8.25 frttal szállitandó Mosonyból. Zabban még mindig kevés a behozotal, s azért a kereskedelmi zab minnig magasabban jegyez. Kereslet hiánya miatt azonban ma 10 krral olcsóbb. Kereskedelmi zab 7.50—7.60, rostált 7.65—7.85 frtig. Repezében nem várható gazdag aratás, s azért az eladók is tartózkodók, s magasabb árakra várnak. ami be is fog következni. Kéáz áruban jegyez 14.25—14.50 forintig, tavali 13.50—13.70 frt. Petroleum 16—16.25 frtig. Lisztben a közép finomságuak s a barna igen kerestetnek, de a finomban nem kielégitő. Rozslisztben a hangulat szilárd s 25—50 krral magasabban fizettetik. Korpa igen kerestetik, de készlet nincs belőle.

A vasárnapi értéktőzsde szilárd. 12 órakor jegyeztetik: Hitelr. 275.60, angol bank 132.50, unio 107.50, bankegyesület 133.50, tramway 238.50, aranyjáradék 73.60, magyar aranyjáradék 108.33.

—

Mont-Vesuvio, jun. 6. A Vezuv hegyen épitett vasutat ma fényes ünnepélyek közt átadták a nyilvános forgalomnak. E merészen és kitünően épült mü általános csodálatban részesül. Az ez alkalomból rendezett ünnepi banketten, melyen a hatóságok fejei is részt vettek, felköszöntötték Olaszország királyát és királynéját, Franczia országot és a német koronaherczegnét, mint az első hölgyet, ki e vaspályával a Vezuv hegyre tett kirándulást.

New-York, jun. 6. Buza 8, uj 8, rozs 4.50, liszt 1.30, fuvardij 4.50.

Budapest, junius 6.

Az országgyülési „Függetlenségi kör“ junius hó 7-án d. u. 6 órakor értekezletet tart. Tárgy: budapest-zimonyi vasut.

A király galicziai utjára vonatkozólag még mindig nagyon ellentétesek a hirek. A legtöbb bécsi lap még kételkedik, ellenben az „Allg. Zeit.“ határozottan állitja, hogy a király galicziai utja befejezett tény. Lengyel politikai körökben már foglalkoznak is a király fogadtatásával és ő figyelem arra dorditatik, hogy a tartomány gyülés valamely manifesztácziója által ismét megne hiusitsa a király utját, -- mint történt az 1868-ban.

—

Kafka László a belügyminiszteriumban „tisztviselő“ kineveztetett Szörénymegye helyettes alispánjának. A „tisztviselő“ bő palástja alatt nem kell tanácsost, titkárt ez esetben érteni, bár meg van engedve képzelni, hanem segédfogalmazót. Vagy az alispáni hivatal, mely a megyét vezeti és a megyei adminisztrácziért első sorban felelős veszitette el o'y szép rendbe hozni, — hogy hatáskörét, befolyását vagy Szörénymegyét sikerült Pausz alispánnak egy „segédfogalmazó“, ki főispáni titkár is, könnyen adminisztrálhatja tovább. Mi mind a két esetben az ellenkezőt hisszük, s a szörénymegyei alispánságot, épen a megtörtént botrányok után kipróbalt, tekintélyes, tehetséges emberrel óhajtottuk volna betölteni. Hiába Tisza nem okul botrányokból.

—

A delegácziók ez iden Budapesten és pedig október hóban fognak ülésezni. A N. F. Pr. szerint a rendkivüli kiadások körülbelől, 6 millióval magasabban fognak előirányzatba vétetni mivel a hadügyminiszterium Tirolban és Galicziában okvetetlenül szükségesnek tart nagyobb eröditési munkálatokat. Ez eddig csak a közös hadügyminiszterium szándéka, de a miniszteriánács még nem foglalkozott az ügygyel.

—

A szerb skupstina, mint már jelentettük, tegnap öt napi vita és Risztics két óra hosszat tartott beszéde után 122 szavazattal 40 ellen elfogadta az osztrák-magyar-szerb vasuti egyezményt. A fejedelem erre szentesitette az egyezményt strónbeszéddel berekesztette a skupstina e rendkivüli ülésszakát, hangsulyozván a nemzetgyülés hazafiasságát és dinasztikus érzelmeit, melyek az egyezmény elfogadása által fényes bizonyitékot nyertek, s kiemelvén, hogy az egyezmény meg fogja szerezni az országnak közgazdasági önállóságát. A fejedelem ezután Risztiss kiséretében visszautazott Belgrádba.

UJDONSÁGOK.

— jun. 6.

— Személyi hirek. József főherczeg az este Kassáról a fővárosba érkezett. — Herczeg Battenberg Sándor bolgár fejedelem ma reggel az osztrák államvasuttal ide érkezett és azonnal Bécsbe tovább utazott. — Szögyényi-Marich László főispán ma reggel Budapestről Székesfehérvárra utazott. — Br. Vay Diós-Győrről, gr. Forgách László Kassáról, gr. Bombelles L. Gérincsről, br. Bánffy Ádám Kolozsvárról, Kent A. Philadelphiából, Dankovitz János smirnai püspök, b. Schell R. kamarás Bécsből, Kovácsoczy J. kanonok Egerből, br. Urs Vilmos Szebenből Budapestre érkeztek. — A moraviczai kerületben, a mint temesvári lapok irják, e hó 4-én Ónossy Mátyás klopodiai földbirtokos kiáltatott ki képviselőjelöltnek.

— Udvari gyász. A hivatalos lap a következő jelentést közli: Legfelső rendeletre, néhai Mária Alexandrowna orosz császárné ő felségéért az udvari gyász vasárnap junius hó 6-tól kezdve tizennyolcz napig, vagyis junius hó 6-ától bezárólag 15-ig a mély, az utolsó nyolcz napon t. i. 16-tól bezárólag 23-ig pedig a kisebb gyász fog viseltetni.

— Az államvasuti gépgyár igazgatója ellen tudvalevőleg az az alapos vád forog fen, hogy a kezelése alatti intézetet szép sikerrel germanizálja. Ebbeli törekvése felső helyen elismerő méltatásban részesül s érdemei jutalmául kitüntetést is adnak neki. A hivatalos lap mai száma ugyanis a következő királyi kéziratot közli: „Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, Zimmermann Frigyes, a magyar államvasutak gépgyára igazgatójának e minőségben szerzett érdemei elismeréséül, harmad-osztályu vaskoronarendemet dijmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1880. évi május hó 31-én. Ferencz József s. k. Báró Orczy Béla s. k.“

— Orlay Petrich Soma haláláról a következő gyászjelentés adatott ki: Letrich Sóma saját, ugy gyermekei Szuk Andrásné szül. Petrich Karolina, Petrich Pál és Petrich Mihály, valamint számos rokona nevében szomorodott szivvel jelenti szeretett fia, tesvérük, illetőleg rokonuk Orlay Soma festő- müvésznek, elte 58. évében, 1880. junius 5-én, délután 5 órakor, hosszas szenvedés után történt gyászos kimulták. A boldogult földi maradványai folyó hó 7-én délután 4 órakor fognak az ágost. hitv. evangelikas egyház szertartásai szerint, a kerepesi-uti közsirkertben örök nyugaldmra tétetni. Budapest, 1880. évi junius hó 5-én. Áldás és béke hamvaira! (Lakás: Üllői-ut 9. szám.)

— Az országos m. iparegyesület ujabbi (rendkivüli) közgyülése az alelnökválasztás tárgyában, mint értesülünk, junius 20-án lesz a régi városház nagytermében.

— Strike Budapesten. A helybeli asztalos mesterek és legények közt sajnálatraméltó konfliktus tört ki, mely azt eredményezte, hogy ma mintegy 1200 asztalos legény a Beleznay-kertben tartott gyülésen elhatározta az általános munkabeszüntetést. Más szóval az asztalos legények közt formális strike ütött ki. Reméljük azonban, hogy ez mentől hamarabb véget ér, s a mesterek és legények közt kölcsönös engedékenység által a jó béke helyre áll.

A srike története a következő. Az asztalos legények nemrég kérvényt intéztek a budapesti mesterekhez s munkaadókhoz, azt kérvén, hogy a) a munkaidő 10 órában állapittassék meg, b) munkadij minimuma napi 1 frt 50 kr legyen, c) a darabszámra dolgozóknak 12 frt heti előlegjárulék adassék, d) a munkaadó szolgáltasta a szerszámokat és télen a világitó eszközöket. A legények azonkivül memorandumot intéztek az asztalos-ipartársulat elnökségéhez, kérve ezt, hogy a mestereknek ajánlja a kérelem teljesitését. Egyszersmind ma két hete tartott gyülésükből kiküldtek egy 25 tagu bizottságot, mely a kérvényekre érkező válaszokat átvegye. Ma délután Edl J. elnöklete alatt a Beleznay-kertben ujra összegyültek s itt a 25-ös bizottság jelentést tett az azóta történtekről. Kupa Árpád a bizottság előadója jelenté, hogy a munkaadók közül összesen három nyilatkoztak a kérvényre (van Budapesten 130—140 asztalos üzlet) u. m. Schütz Fde. Thék Endre és Schalzer, kik a kérelmet teljesiteni nyilatkoztak, sőt némelyikök azt már meg is előzte. Az ipartársulat elnökségétől szintén jött válasz a memorandumra, de ebben az van, hogy a társulat az alapszabályok értelmében nem kényszeritheti tagjait a legények kivánatának teljesitésére. Ez utóbbi válasz felolvasása nagy izgatottságot keltett, s a gyülés egyhangulag kimondá, hogy az asztalosleginek mától fogva a munkát beszüntetik. Megjegyzendő. hogy a malmokban s néhány gyárban az ott dolgozó asztaloslegények még több munkabért kapnak, mint a mennyit magánüzletekben dolgozó munkások most követelnek.

Rövid hirek. A szegedieki számára eddig begyült adományok összege a hivatalos lap mai kimutatása szerint 2.910,370 frt 73 kr. — **Felsőbánya város** mint a Debreczen irja, tegnapelőtt nagy részben a lángok martaléka lett. A szerencsétlenségről bővebb tudósitás eddig nincs. — **Erdekes lelet.** Várhelyen (Hunyadon) Muntyán János gazda kertjében, körülbelül egy méternyi mélyen egészen ép állapotban levő római mozaique találtatott. Kiterjedése még nincs megállapitva. A hunyadmegyei történelmi társulatnak — mint a Hunyad irja, lesz gondja rá, hogy épen megőriztessék. — **Blaumontag.** A fővárosi tisztviselők által holnap tartandó majális következtében az összes fővárosi hivatalok zárva lesznek (!).

Az esztergomi kirándulás.

— jun. 6.

Az irók és müvészek által tervezett kirándulás, mindenfelül nagy érdeklődéssel találkozott a közönség közt. Az expediczió ma reggel indult utnak, s itt közöljük róla tudósitóink jelentéseit:

Az indulás.

A „Karl Ludwig“ nagy személyszállitó fellobogózva, a hajóstisztek és matrózok ünnepiesen öltözve várták a kirándulokat a börzeépület előtti felszállónál. A hajó fedélzete diszes közönséggel telt meg. Az indulás fél 7-kor történt Balázs Kálmán zenéje mellett, mely a Rákóczy-indulót hangoztatta: A budai oldalon a bombatéren szállt be Jókai és családja, kiket lelkes éljenzéssel fogadtak.

György Aladár a rendező bizottság elnöke Jókait a következő szavakkal fogadta:

„Mélyen tisztelt elnök ur! Midőn az irók és müvészek társasága nevében üdvözölve van szerencsém kirándulásunkon fogadni önt, a rendező bizottság nevében ezennel átadom a kirándulás parancsnokságát.“

Jókai azonban egy kis időre magán kabinjába vonult vissza nyugalomra s csak később vette át a neki felajánlott tisztet.

A hajón.

Ezután a hajó elhagyta a budapesti partokat s a fedélzeten és a szalonokban megkezdődött az ismerkedés. Ott voltak a kirándulók közt Jókai Mór, neje és leánya, Lauka Gusztáv és neje, dr. Krajcsik Ferencz és neje, Fabriczius, Schreiber, Verhovay, Miklós István, Pór Antal, Beőthy Algernon, Seffer, br. Mednyánszky Árpád, Szeberényi képviselők, Szeberényi szuperintendens, Ballagi Mór, Kodolányi A., Vastagh György és neje, Spányi Béla és neje, Jendrassik Ernő, Papp Kálm., Csiszár Istv., Szilády Áron, Klauzál Gáborné, Klauzál Emma és Mariska k. a., Szentiványi István és leánya Etelka. Okolicsányi család, Kölberné, György Aladár és neje, Simonyi Zsigmond, Fehérpataky, Gordvay, Puky, Nagy Imre nemz. szinh. tag, dr. Siklóssy és neje, és leánya, dr. Várady Béla, Dobay orvos, Méméth Dániel a „Kecskemét“ szerkesztője, Nészáros István, Soltész Sándorné Törtelről, Spányi Ida k. a., Schütznéés Schütz Nina k. a. (a ki a rendező bizottság jelvényeit szivességből készité el), Szentpály Janka, Tölgyessy és neje, Klein Hugó és neje, dr. Barna Ignácz, Deésiné, Merényiné és Merényi Sárika, Bodnár Zsigmond, Vidor és Kápolnai a népszinházból, Dalnoki és Dalnokiné, Felsenburgné, Bayer Karolina, Lázár Lajos képviselő, Kómáromyné, Zirzen Janka, Saresevics tanitóné, László Mihály, Fekete József, Torkos László, Stettina Ilona, Kürthyné, Balogh Olga, Tankó Ján. és neje, Aigner Lajos és neje, Erődy Béla, Siposs Antal, Kassayné Jászay Mari asszony, Weisz B. Ferencz, Illésy Piroska k. a. Pesty Frigyes és leánya, Roth Samu és neje, Acsádi Ignácz, Komócsy József, Mezey Ernő, Kabdebo, Korzán A. Gábor tanár, Huszár Adolf, dr. Trosztler és neje stb. stb.

A fedélzeten Balázs K. bandája kitünően müködött ugy, hogy a csipős reggeli szellő daczára is csaknem az egész társaság fent időzött.

Vácz.

Taraczklövések jelezték, hogy a hajó Váczhoz közelit. Váczon diszes fogadtatásban részesiték a kirándulókat. A zöld ággal, lobogókkal földiszitett kikötőnél nagyszámu közönség gyült egybe. Az Esztergomiak küldöttsége idáig elébe jött az expedicziónak. Körössy László az „Esztergom és Vidéke“ szerkesztője s.e küldöttség vezetője piros kötésü s nemzeti-szin szalaggal átkötött emlékiratot nyujtott át meleg üdvözlő szavak kiséretében György Aladárnak, ki Jókait helyettesité. Majd azonban ez utóbbi is előjövén kabinjából Seredy Géza Vácz városa nevében őt és a társaságot emelkedett beszédben üdvözlé, biztositván az irókat és müvészeket, hogy ha legközelebb szórakozást és üdülést keresni Vácz varosát keresik föl, ott mindig tárt karokkal s igaz vendégszeretettel fogadtatnak. Jókai megköszönve a szives fogadtatást, igérte hogy oda fog hatni, mikép a legközelebbi kirándulás helye Vácz legyen. Kompolthy Tivadar a váczi hirlapirók nevében üdvözlé a társaságot.

Váczon szintén több vendég szállt be a hajóra, ezek közt: Korponay Ödön, Seredy Géza, Szekeres István és neje, Görgöly Márton és neje, Gablencz Mariska k. a., Reiser Béla és neje Balassa-Gyarmatról, Kompolthy Tivadar és neje, Dobó István és neje, Lázár Örzsike k. a., Pethes Géza Aladár, Maroti Károly, Mikuska János, Tragor János.

A megérkezés.

Mindenki a fődélzetre sietett, midőn az esztergomi bazilika kupoláját a távolból megpillantottuk. S minél közelebb láttuk a kanyargó Dunán, tavasz ő és szabadszem annál inkább hozzá tapadt ahoz a ponthoz, melyet esztergomi kikötőnek neveznek.

Tömérdek nép lepte el a partot; az uri családok és szegény nép, ferfiak és nők, öregek ifjak tarka gomolyba folytak össze. Nem csalódom, ha fél Esztergom ott létét állitom; a megható lelkesedés könnyeket csalt szemeinkbe. Hajónk kikötött a hidon tul a kiállóhoz, hol mindenféle szinü zászlók lobogtak felénk, e mindenféle szinek a fehér piros és zöld változataiból állottak . . .

Tizenegyórán már tul voltunk. Kruplanics Kálmán alispán bejött a hajóra kérve Jókait és a köréje csoportosult rendezőséget, hogy menjünk ki a partra, ott lesz az üdvözlet. A parton: Esztergom intelligenczija és magyar népe egy tömegben, e szives vendéglátás hü tükrével ar-Fiatal leányok sora fehér ruhában szegélyezte a fekete tömeget.

Az alispán üdvözlő szavait kisért dörgő éljenek után Rudolf Etelka urhölgy gyönyörü rózsa és kamélia koszorut nyujtott át Jókainak az esztergomi hölgyek nevében.

Erre **Jókai** következőleg szólt:

Fogadják forró köszönetünket azon rokonszenves fogadtatásért, melyben részesitettek minket, a kiránduló irókat, müvészeket s tudósokat. Iró, müvész és tudós, e három egyik franczia ugy nevezi, hogy „bohemiens“, magyarán mondva czigányvilág. E tisztelt társaság, ugy látszik, engem nezett primásának, midőn engem bizott meg azzal, hogy a primások városában én mondjak köszönetet a lelkes fogadtatásért. Iró talán volnék, szerencsétlen furulyásnak is mondanak, aztis hallottam, hogy komédiás vagyok s igy méltán képviselem az egész társaságot. (Nagy derültség.) A mükincseket és regiségeket jöttünk ide megszemlélni, megtaláltuk is a legrégibb, legbecsesebb mükincset, a régi magyar vendégszeretetet.

Ez után az esztergomi rendezőség kalauzolása mellett vette utját karavánunk a bazilika felé. Utközben láttuk elvonulni az esztergomi tüzőrséget, mely diszben jött ki tiszteletünkre. A bazilikában, melynek óriási oszlopcsarnoka mindegyikünket bámulatra ragadott, rövid csendes misét hallgattunk, a mely után kivonulánk a főlépcsőzetre, hol Beszédes hamarjában lefotografirozta a festői csoportozatot. Ezután az alispán tettrekész rendezők vezetése alatt bocsátott bennünket utra: megnézni a kriptát, mükincseket, képgyüjteményt, byzanczi kápolnát és kupolát!

A kriptában — terjedelmes, oszlopos, földalatti csarnok — láttuk az esztergomi főpapok temető-helyét jelölő sirkövek sorát a legrégibb ieőkig, Janus Pannonius siremlékének és Mátyás király özvegye Beatrix sirkövének darabjáig.

A mükincsek közt, miket a templom egyik vasrácsos elzárt részében lehetett (csak messziről) látni, a király koronázásánál használt eskü-kereszt, kelyhek, a primás pásztorbotja, mesés értékü aranymü, a kereszt, melyet Korvin János adott zálogba Bakács érseknek, egy vert drót kehely, Széchy, Szelepcsényi korából származó egyházi mükincsek, egy ur koporsója a XIV. századból Sz.-Benedekről, drága misemondó ruhák stb. mik a nehány év előtt a Károlyi palotában s részben a bécsi tárlaton is ki voltak állitva.

A képgyüjteményt különösen sokan nézték, ritka egyházi képek is teszik értékessé, de e mellett tanuskodnak arról is, hogy a herczegprimás az ujabb festő tehetségek müveit sem hagyja figyelmen kivül; a byzanicz és ó-német iskolától kezdve az olasz iskolák nevezetesb képviselői iránt a legujabb mesterekig találtunk fényes megbámulni valót. 334 festmény van itt. A mint a képtár Simor érdeme, ugy a Szent István kápolnája is, mely egy meredek hegyesucs ódon bástyai alá rejtve mint egy kis aranyos menyország tünik fel. hová szük lépcsőkön át juthatunk. Simor ezt 74-ben restauráltatta byzanczi stylben s nyáron át ide jár miséznl. A kilátás innen messze vidékre elragadó.

A kupola az utolsó látni, — nem, mászni való. Tekervényes lépcsők megszámlálhatatlan sokaságán át vállalkozó szellemek — néhol pokoli sötétben, szük csigalépcsőn kötélbe kapaszkodva fölértek a bazilika vaskupolájának belsejébe. Hölgyek, férfiak, vegyesen vállalkoztak, de a legtöbb kidőlt a pálya közepén; nehány fiatal ember, mert csupán vállalkozni arra, hogy hajlékony hosszu létrákon az óriási kupola belsejében felmásszon a keresztgömbig. Egy merész ifju a keresztgömb alatt közvetlenül nyiló kerekded résen át kilógatta a lábait a nagy semmiségbe — majd egy Utilaput eresztett szélnek a széditő magasból.

Ezen utóbbi vállalaton kivül egy expedicio csoportokba oszolva járt ide vagy oda ügyes és buzgó esztergomi szakértő vezetők kalauzolása mellett, mire három óra lett és a Bitter-féle vendéglőben ebédre gyültünk.

Lakoma.

Esztergom nevezetességeinek megtekintése után a társaság tagjai a Bitter-féle vendéglőbe gyültek össze. A sok járás-kelésben kifáradt kirándulók már két órakor elfoglalták az asztalt, ugy hogy a lakoma a kitüzött időnél jóval előbb 1/4 3 órakor kezdetét vette. A banquetben az esztergomiak részéről is nagyon szép számu közönség vett részt.

A harmadik fogás után a toasztok sorát **Fehér** Ipoly főgymnáziumi igazgató szépen kidolgozott beszéddel nyitotta meg, melyből adjuk a következőket:

. . . Szabad legyen uraim önök előtt nyiltan elmondanom, hogy e város közönsége a mily ép érzékkel bir az önök által képviselt magasabb érdekek iránt, ép oly elismeréssel és tisztelettel adózik önök munkássága és érdemei iránt. — Igen, elismeréssel és tisztelettel adózik, mert tudja, hogy önök minden körülmények között bátor vezetői és hüséges őrei a nemzet értelmi fejlődésének.

Ha a politikai tusák lángoszlopai magasra csapnak, önök biztos keze meghuzza a védő falat, nehogy a lángok átcsapjanak a társadalmi haladás békés téreire. Ha önök eszmék akarják összekuszálni a józan erkölcsi érzés szálait, önök tapintatosan szetfosztogatják, vagy a hol kell, bátran ketté vágják a csomókat.

Ha fajunk a nagy világ kedvéért könnyelmüen vetkőzni kezdi nemzeti jellegét, — önök ihletett szava megszégyeniti a léhaságot és életre kelti a szunnyadó nemzeti érzületet. Ha az anyag elnyomással fenyegeti a szellemet s a rideg való háttérbe akarja szoritani az eszményit, — akkor önök a müvészet cherub-szárnyain emelik fel az embert a föld göröngyéről az aesthetikai szépnek üde regióiba.

Szivem belsejéből kivánom uraim! legyen önöknek munkája a haza érdekében dusan gyümölcsöző, legyen életök boldog és hosszu. Önökre, magyar irók és müvészek körének tagjaira emelem poharamat, és kivánom, hogy mindnyájan soká és boldogan éljenek!

Jókai Mór erre a következő szavakkal válaszolt: Emeljük poharainkat és üdvkivánatainkat azon város lelkes lakosaiért, a mely város volt első kiindulási pontja a magyar államiságnak és a magyar mivelődésnek, s a mely megmaradt mindkettőnek. Hogy ezen várost mi legelsőnek nevezzük azok között, a melyekhez rokonszenvünk vezet, azt megmagyarázza az, hogy mik vagyunk mi: irók, szépirodalmárok, hirlapirók, politikusok, müvészek, festők, szobrászok, zenészek, kik mindnyájan képviselve vannak e társaságban. — Előttem szólott tisztelt barátom emlitette, hogy a gőzmozdony csak a távolból fütyült Esztergom felé. — De a kiket a gőzmozdony erre vitt, olvashatták a bazilika falán: quae nirsum sunt quaerite! Oly sok van előttünk a magasban, a mit kitüzött elérendő czélul a vallás és a közmüvelődés. Én arra emelem poharamat, hogy mindazon magas czélok elérését érje meg e város nemes közönsége, hogy a vallás, a haza, a közmüvelődés megtalálhassák itt azt, a mit czélul kitüztek. Kivánom, hogy a mig a magyar él s e hazában él, addig e város éljen és viruljon! (Hangos éljenzés) Szólottak még Kelcz Antal Lauka Gusztáv, Poór Antal, Földváry István, Bors Mihály, Barna Ignácz, dr. Feichtinger, Jókai, Visi stb.

A pótexpedicio.

Négy óra után a vasuton érkezett meg a pótexpedicio, melyben gr. Zichy Jenő, Ráth Károly, Tarnóczy Gusztáv és neje, Gelléri Mór, Probstner Arthur, Pulszky Károly, Kölber Károly, Berényi, Prém, és még mintegy 12-en vettek részt, Zichy, Ráth és Gelléri üdvözletére a vasuton az esztergomi iparosok nevében Marosi József, Dóczy Ferencz és Reitter Jakab üdvözölték. A hidfőnél mintegy 200 iparos várta nevezetteket; az iparosok nevében Knapik János az esztergomi csizmadia-ipartársulat elnöke üdvözölte és Szmatonay János a szabótársulat elnöke nagy rózsacsokrot nyujtott át Zichynek. Az iparosok majdnem késő estig voltak együtt nevezettekkel és meghivták Zichyt, Ráthot és Gellérit egy juliusban tartandó esztergomi iparos-értekezletre.

Este.

Esztergom, jun. 6. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Este szinielőadás, hangverseny, s ezek befejezte után táncz volt. A hangverseny rögtönzött müsora a következő: Stájer táncz 4 kézre, előadta Csik Ludmilla és Almássy. Kassayné Vörösmartynak „Merengőhöz“ költeményét

szavalta el. „Rhapsodia" zongorán előadta Almássy. Magyar népdalok éneklé Vidor. Siposs magyar dalokat adott elő zongorán. A hangverseny jövedelme körülbelől 180 frt.

A hangverseny végeztével a közönség egy része szinházba ment, hol „Doktor Klausz" czimü darabot adtak elő; más rész megkezdte a tánczot a Bitter-féle vendéglőben. A tánczban 40 pár vett részt. Ott voltak: Pethes, Etter, Mayer, Rencz, Szerencsés, Kán, Helcz nővérek, Bartha, Dobrovay, Ujváry, Horváth, Rudolf, Győrffy kisasszonyok, Ganglné, Helczné, Reviczkyné asszonyok s számos vidéki tánczos és tánczosné.

* * *

Az Esztergomi lapok: Az „Esztergom és Vidéke" s az „Esztergomi Közlöny" ez alkalomból diszkiadásban jelentek meg, s érdekes közleményeket tartalmaznak egyes kiválóbb irók és müvészektől. Az Esztergom és Vidéke a Páris Murczia példájára kézirati hasonmásban közli ez alkalmi munkatársainak közleményeit.

Kiszemeljük ezekből a következőket:

Mindazok között, a miket tanultam, annak vettem legtöbb hasznát, a mit nem tanultam meg.
Jókai Mór.

A kedves Esztergomiak érdeklődését azzal fogom viszonozni, hogy nem a szerepemből, de a lelkemből fogok nekik énekelni.
Blaháné Lujza.

A boldogságot kis körben keresd, a tetterőt az élet széles mezejére vidd; a jót ugy fogadd, mintha roszra, a roszat, mintha jóra fordulna; a mély érzésekkel, a nagy eszmékkel csinján bánj; ez mérséklet és igy bölcsesség, a ki csak arannyal tud fizetni, azt számos veszteség éri az életben.
Szilágyi Dezső.

. . . A népeknek épen ugy megvannak
Kész udvaronczi, mint a királyoknak,
És mindenik — Kliónak régi vádja —
Imádva mást, csak önmagát imádja.
Gyulai Pál.

A Dunába a lánczot, de ugy, hogy az a saját lábunkra ne füzessék.
Türr István.

Minden ut Rómába visz.
Pulszky Ferencz.

Minden gyümölcsnek az ára,
Egy-egy virágnak halála.
Lauka Gusztáv.

Szinház, müvészet.

— A nemzeti szinház igazgatósága megvárta a meleg hónapot, hogy a közönséget egy friss „Tendenz-Stück"-kel egy kissé lehütse. Ma került először szinre Lindau Pál „Lea grófnéja", mely darabban nem templomos vitéz menti meg bölcs Náthán leányát, hanem Deckers báróügyvéd tart törvényszéki beszédet az uzsorás Brändel Moses legeslegeszményiebb szép leánya fölött. A sok tekintetben érdekes, de gyönge darabra holnap még visszatérünk. Tapsokat csak az előadók arattak; Prielle Kornélia assz., Helvey Laura, Márkus Emilia kisasszonyok és Náday, Halmi, Vizvári urak. —

KÖZGAZDASÁG.

Az országos magyar Iparegyesület közgyülése.

Igazán „ünnepélyes" volt a közgyülés.

A tegnap ismertetett évi jelentés élénken bizonyitja, hogy az iparegyesület a mult évben nagyon sokat tett a hazai ipar emelése és az iparérdekek fejlesztése érdekében. A közönségnek mindinkább növekvő rokonszenve, az iparosok támogatása, az általános viszonyok javulása mindinkább biztositják ezen egyesület számára azon tért, melyet elfoglalni és betölteni hivatva van.

Az iparügyek iránt nyilvánuló kedvezőbb közhangulat is jelentékeny támasza lesz az egyesület törekvéseinek érvényesülésében. S ha ugy halad, mint a mult évben, nagyon rövid idő mulva erőben, tekintélyben, hatalomban növekedve, hazánkban is ugyanazon befolyásos szerepre lesz hivatva, mint a külföld fővárosaiban székelő nagy és hatalmas országos iparegyesületek.

A mai közgyülés bizonyság ezen ép kifejezett reménynek teljesülésére nézve. Az egyesület csoportositja maga köré a főváros legértelmesebb, legjelesebb kézmüiparosait, s társadalom minden rétegéből előkelő, az ipar pártolása iránt fogékony és készséges elemeket.

Ezeknek élére állt József főherczeg, a népszerü főherczeg és már hetek előtt lelkes szavakban felajánlta készségét, hogy a magyar ipar érdekei előmozditásának nagy fontosságát méltányolva, kész és akarattal van eltelve ezen törekvéseknek támogatása és előmozditása iránt. Fenséges szó s igéret az, mely lehetetlen, hogy hatás és eredmény nélkül muljék el.

A főherczeg után ma az egyesület még egy kitünő vezért nyert, gróf Zichy Jenő személyeben, kinek a hazai ipar iránt tanusitott meleg érdeklődését az orsz. magyar iparegyesület azzal ismerte el és folytonosságát az által követeli, hogy gróf Zichy Jenőt az egyesület élére állitotta.

Gróf Zichy Jenő sokkal önzetlenebb, lelkesebb barátja az ügynek, semhogy föltételeznünk lehetne, miszerint ujabbi állásában ne ismerné a reá várakozó fontos feladatokat. Egyike ő azon keveseknek, kik őszinte jóakarattal álltak be az iparügy munkásai közé, ki addig is a tevékenységet e téren a komoly oldaláról fogta fel s kire itt missziószerü feladatok várnak.

Az iparegyesületnek évek óta nem volt tényleges elnöke és részben ez is hátráltatta müködésének teljességét. Most van és reményljük, hogy közmegelégedésre fogja feladatát teljesiteni.

*

A közgyülés lefolyásáról adjuk a következő részletes tudósitást:

A közgyülési terem 10 órára teljes telided megtelt. A karzatokat diszes nőközönség foglalta el.

Az emelvényen Ráth Károly alelnök, Mudrony Soma igazgató és Gelléri Mór titkár foglaltak helyet.

Az első padokban Ráth Károly főpolgármester, Gerlóczy alpolgármester a főváros képviseletében, Tóth Lőrincz akad. tag, Lederer S., Tarnóczy G. az egyesület igazgatósága, Mocsáry Lajos, gr. Apponyi Albert, gr. Szontágh Pál, Gyurgyik Gyula, Chorin Ferencz, Tischler Vincze orsz. képviselők, a többi egyleti tagok s számos hirlapiró.

Pontban 6 órakor **Ráth** Károly alelnök a következő beszéddel nyitotta meg a roppant látogatott közgyülést.

Tisztelt közgyülés! Ha az országos magyar iparegyesület még mindig gyupontját képezi hazánkban az iparfejlesztési tövekvéseknek — és pedig azt képezi; és ha a nevezett iparügy reménye feletti erkölcsi hóditásait a lefolyt évben a mi viszonyaink között nagyjelentőségü eredménynek lehet nevezni: — akkor őszinte örömmel, mert jogosultabb reményekkel, mint valaha üdvözölhetem a tisztelt munkatársakat — sőt mondhatnám talán régi harcztársakat — egyesületünk ez ünnepélyes közgyülésén.

A megingathatlan meggyőződés erejével lankadatlanul küzdeni a közönynyel, a tájékozatlansággal és elfogultsággal: ez képezte elég hosszu időn át nehéz feladatunkat. Ma már mind növekedőbb rokonszenvvel és méltánylattal találkoznak czéltudatos törekvéseink, és a nemzeti közvélemény által is kijelölt téren mind több és mind jelentősebb gyakorlati eredményeknek kivivása ezentul már csak mint idő kérdése áll előttünk.

Hiszen ne feledjük azt, hogy mig más országokban évtizedek óta — hogy ne nyuljunk egy másik századba vissza — az iparfejlesztés mindmegannyi szövevényes problemai az elsőrendü kormányzati és törvényhozási feladatok közé tartoztak, addig nálunk a legujabb időkig nem annyira a körül forgott a kérdés, hogy mily eszközökkel teremtsünk életerős nemzeti ipart, hanem hogy általában hivatása-e ez országnak egyoldalu gazdasági rendszerét átalakitani és az iparban keresni uj segélforrást államéletünk rohamosan emelkedő igényeinek kielégitésére?

Talán, tisztelt közgyülés, mindezen mégis csak szerencsésen tulestünk és talán mondhatjuk azt, hogy az értelmes magyar gazdaközönség ma már a legbuzgóbb támogatója és szószólója a hazai ipar ügyének és hivőkre nem találnak többé azon egyesek, a kik netán még mindig azt hirdetik, hogy nagyobb szabásu nemzeti iparpolitikát csak a mezőgazdaság érdekeinek rovására lehetne inaugurálnunk.

Végre meg van tehát a szilárd alap, melyen munkálkodásunkat gyakorlati irányban, és csakis gyakorlati irányban folytathatjuk. Oly sokféle a tennivaló, oly sok téren állunk a kezdet kezdetén, hogy egy perczig se zavarjon meg a nézeteknek az elmélet szélrózsájának minden irányában való szétágazása, avagy gyakran a legélesebb ellentéteknek egymásra koczczanása. A kézmüipar, a gyáripar, a háziipar gyámolitásáról és fejlesztéséről van szó; az ügynek hol szakavatott, hol dillettáns szószólói, hol az egyikben, hol a másikban látják a nemzeti ipar kérdését sarkalni: — a **mi** feladatunk a kézmüipar, a gyáripar, a háziipar harmonikus emelésének egymást kiegészitő eszközeit kijelölni és az összhangzatos fejlődés tényezőit megteremteni.

Többé-kevésbbé nyomatékos hangok emelkednek egyszer az elméleti doktrinák szigoru alkalmazása, másszor az előhaladottabb külföld intézményeinek feltétlen átültetése melleti; sürün felhangzik a „chauvinismus" vagy „reakczió" kicsinylő vádja: a **mi** feladatunk a tudomány vivmányainak vezérfonalával kezünkben, éber figyelemmel kisérve a külföldi fejleményeket, de egyedül saját állapotainkat irányadóul véve és a gyakorlati élet tapasztalatainak parancs szavára hallgatva czéltudatosan haladni a szakszerü gyakorlati munkálkodás ösvényén.

Hogy mennyire felelt meg egyesületünk ezen iránynak és az igy felfogott feladatoknak, erről a felolvasandó igazgatósági évi jelentés fog tanuságot tenni. Sokkal tüzetesebb és a fontos mozzanatok sokkal gazdagabb sorozatára terjed ki a jelentés, semhogy bármely visszapillantással a lefolyt év sokirányu élenk iparérdekü mozgalmaira a magam részéről is szives figyelmüket anticzipálni kivánnám. Hadd zárjam le szavaimat csak annak felemlitésével, hogy ha a lefolyt évben 300-nál több uj alapitó és rendes tag csatlakozott egyesületünkhöz, és ha egyesületünk élén mint annak fővédnöke ma a fenséges uralkodóház egyik tagja áll (Zajos eljenzés), kihez a tiszteletnek és ragaszkodásnak ezernyi legbensőbb szálai füzik a nemzetet: már ezen előzmények is kivételes jelentőséget kölcsönöznek egyleti életünk közelebbi időszakának és kiváló ünnepélyességet e közgyülésnek, melyet ezennel megnyitottnak nyilvánitok és kivánom, hogy az ég fenséges fővédnökünket sokáig éltesse. (Élénk éljenzés.)

Ezután elnök a jegyzőkönyv vezetésére **Gelléri** Mór titkárt, annak hitelesitésére **Tarnóczy** Gusztáv, Eöry **Farkas** Kálmán és **Kölber** Fülöp urakat küldi ki.

Elnök jelenti, hogy **József főherczeg** egy gr. Zichyhez intézett levélben távolmaradását azzal menti ki, hogy a sok utazás rendkivül kimeritette és délután tovább kell utaznia. Kijelenti azonban, hogy készséggel fogja bármely legközelebbi alkalmat megragadni, hogy az egyesületnél elvállalt fővédnökséget tettleg is gyakorolhassa.

József fhg. sajátkezü levele igy szól:

Kedves gróf Zichy! Tegnap késön este hazaérkezvén oly sürgetős honvédügyeket találtam, melyeket okvetlenül még ma el kell intéznem, mivel este ujra körutam folytatására Ujvidékre indulok, tehát minden jóakaratom daczára teljes lehetetlen a mai közgyülésen megjelenni, miért is sajnálatomat tejezvén ki, maradok őszinte tisztelője
Budapest, 1880. 6.6.
József főherczeg.

Elnök jelenti továbbá, sogy Tisza László eddigi elnök ez állásáról leköszönt s ezt az igazgatóságnak be is jelentette, mit tudomásulvétel végett itt is felemlit.

Következik az évi jelentés.

Mudrony Soma igazgató felolvassa az évi jelentést, melyet mai számunkban már közöltünk. A jelentésnek kiemelkedőbb részei helyesléssel és éljenzéssel fogadtattak és azon részletek, melyek határozatot igényeltek, oly értelemben intéztettek el, amint azt a jelentés javasolta.

A jelentés felolvasása közben elnök Kölber Fülöp, Légrády Károly, Szontágh Pál (gömöri) és Tarnóczy Gusztáv urakból álló küldöttséget meneszt b. Kemény Gábor földmivelés-, ipar és kereskedelmi miniszterért, ki megigérte, hogy az egyesület által odaitélt diszérmeket személyesen fogja kiosztani.

Az évi jelentéssel kapcsolatban felolvastatik a **költségelőirányzat** a folyó évre mi helybenhagyatott. E közben érkezett meg b. Kemény Gábor, ki éljenzéssel fogadtatott.

Ungár Ignácz a számvizsgáló bizottság nevében jelenti, hogy a számadások felülvizsgálását eszközölvén az egyesület vagyonát példás rendben találták és a pénztárkezelés oly mintaszerü pontossággal és akkuratessel van berendezve, minővel magánosoknál is csak ritkán találkozhatni. Mivel ez legélénkebben igazolja, hogy az egyesület tisztviselői megfelelnek föladatuknak s főleg Mudrony Soma igazgató, kinek az egyesület vezetése érdekében kifejtett közhasznu és buzgó müködéseért inditványozza, hogy jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék, mely enunczíáczió azzal vétetik jegyzőkönyvbe, hogy ahoz az elnökség és igazgatóság is legnagyobb készséggel hozzájárul.

Ezután következik az egyesületi érmek és okmányok kiosztása.

B. **Kemény** Gábor kijelenti, hogy az ügy fontosságát tekintve, melynek az egyesület egyik leghivatottabb előharczosa, szivesen tesz eleget azon kivánságnak, hogy az érmeket és jutalmakat kioszsza azon érdemes iparosoknak, kik erre az egyesületnél érdemeket szereztek.

Az orsz. m. iparegyesületi diszérem három czimen, és pedig 1. valamely uj iparág, vagy ipari eljárás meghonositásáért, 2. versenyképességért illetőleg nagyobb külföldi kivitelért, 3. müipari érdemekért itéltetik meg részint az ez iránt folyamodóknak, részint az egyesületi szakosztályok és vidéki osztályok részéről ajánlottaknak. A folyó évben az igazgatóság következőknek itélte oda az egyesületi diszérmet: Első syrmay borkereskedő részvény-társaság Illokon, szilvoriumjaira, versenyképességért; Farkasházi Fischer Vilmos, porczellánfestő Kolozsvárott; müipari érdemekért; Felber György és fiai, mütakács Tolnán, jó müizléssel előállitott czikkekért. Ganz és társa, vasöntőde Budapesten, versenyképességért; Kaufman Lázár és fia kender- és kóczgyára Prigl. Szt.-Ivánon, versenyképességért; Kapff Tivadar utódai asphalt-gyára Budapesten, versenyképességért; Kommer Antal bornagykereskedő Budapesten, versenyképességért; Kluge Ferencz kékfestő Pápán, versenyképességért; Láng László gépgyára Budapesten, versenyképességért; Lédeczy Sándor zongorakészitő Budapesten, versenyképességért; Ludwigh János és fia mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő Budapesten, versenyképességért; Neuschloss J. fiai parquete-gyára Bpesten, versenyképességért; Reitter István kocsigyáros Váczott, versenyképességért; Scholcz Róbert szobafestő Budapesten, müipari érdemekért; Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapesten, versenyképességért; Zwack J. és társa liqueurgyáros Budapesten, versenyképességért;

A munkásérmet, mely szorgalmas, kitartó és elismerésreméltó jellességü munkásoknak vagy munkavezetőknek adatik, a kiküldött vegyes bizottság javaslata nyomán a igazgatóság következőknek itélte oda, és pedig:

Ezüstérem: Béha József gépfelszerelő és müvezető Walser Ferencz budapesti fiókgyárában, 21 év óta áll ugyanazon gyártulajdonos szolgálatában, nagyon ügyes és példás magaviseletü és önmaga sajátitotta el azon ismereteket, melyek őt a gyár önálló vezetésére képesitik; Kirschner József kádár üzletvezető (Walser János fia kádár üzletében) 1850 óta, midőn mint segéd felszabadult — három évi vándorlási idő kivételével ugyanazon üzletben foglalkozik mint munkás és 1872 óta mint üzletvezető példás magaviseletü, ritka szakértelemségü; számos tanonczot szakszerüen kiképezett: — Mentz Ferencz email festő (Fischer Ignácz gyárában) kiváló ügyességü az email festészetben és a tanonczok ez ágbeli oktatásában érdemeket szerzett. Müller I. E. email festő, (Fischer I. gyárában) a gyár fennállása óta alkalmazásban van és a legnagyobb szorgalommal és hüséggel viselte magát, különösen pedig a tanonczok oktatásában tünt ki, Naiss Alajos müvezető és öntő mester (Walser Ferencz harang-öntődéjében) 21 év óta példás magaviselettel és hüséggel szolgált és ernyedetlen szorgalmat fejt ki különösen fiatal erők képzésében. Szebasztián Lajos fémesztergályos ugyanott, hasonlag 21 év óta fáradhatlan szorgalommal és hüséggel szolgál; Viola Jakab üzletvezető Thék Endre müasztalos üzletében, finom, szabatos stylszerü rajzaiért és az egész személyzetnek adott jó példájáért.

Bronzéremmel: Bakos Demjén szücssegéd Kerékgyártó Bertalannál Miskolczon, 7 év óta legnagyobb szorgalommal és ügyességgel müködik s a külföldi nagyvárosokban megrendelt munkák elkészitésénél mint első segédje szorgalmaskodik; — Hartl Antal gyármunkás, 18 év óta (Walser Ferencz gyárában) szorgalmasan és hüségesen müködik; Schmidt János asztalos segéd Lingl Károly gőzkeretező és esztergályos intézetében Budapesten, hét év óta szorgalma, hüsége és ügyessége által tüntette ki magát. Vogeltanz József 21 év óta (Walser Ferencz gyárában) szorgalmasan és hüségesen müködik.

Elnök: Következnék az alapszabályok módositása, de jobbnak tartanám, ha előbb a választáson esnénk át. Kiküldetik tehát némi eszmecsere után a szavazatszedő bizottság.

E közben több oldalról felhangzott a teremben „Éljen Zichy Jenő elnök" s lassanként az egész közgyülés, a karzatokon a közönség felállott és viharosan éltette Zichyt, mint uj elnököt.

Erre Ráth alelnök felteszi a kérdést: kivánja-e a közgyülés, hogy az alapszabályok értelmében titkos szavazás történjék-e az elnöki állásra, mire ismét viharos „éljen Zichy" hangzott fel a teremben és igy

gróf **Zichy Jenő** egyhangulag megválasztott elnöknek jelentetik ki.

Zichy Jenő a következő szavakat intézi a közgyüléshez:

Az anyagi jólét előmozditása képezi azon főfontosságu törekvést, mely után hazánkban egyesek, az összesség s maga az állam is halad. Ezen irány késztetett engem is évek óta a munkára s ez jelölte ki az én utamat a társadalmi tevékenység terén. Ezen irányban való eddigi szerény müködésem némi elismeréséül tekintem azon megtiszteltetést, melyben ezen választás által részesiteni méltóztattak. Én nem a frázisok, hanem a tettek embere vagyok, ha ezt keresték bennem, meg fogják találni. Az általános anyagi jólét előmozditását tüztem ki főczélul magam elé. Ezen a téren roppant sok a teendő s azt hiszem, hogy az üdvös tevékenységgel az ország polgárságának és a hazának hasznára válhatunk, mert igaz az, amit már sokszor mondtam önöknek, hogy az egyesek jóléte képezi az állam erejét és az állam ereje, gazdálkodása, takarékossága stb. viszont minden egyesre nézve kiható. (Éljenzés!)

Merem megigérni, hogy nem fognak bennem csalatkozni, mert csak addig akarok e helyen maradni, mig érzem, hogy az igényeknek e fontos helyről megfelelni képes vagyok, mig tudom, hogy erőmhöz és tehetségemhez képest szolgálhatom a hazai ipar ügyét. (Éljen!)

S mivel nem akarom az időt tulságosan igénybe venni, azt hiszem, hogy mindjárt a napirendre térhetünk. (Helyeslés.)

Kemény Gábor b. miután másfelé van elfoglalva, távozni kénytelen a teremből, de előbb szivélyesen üdvözli az urakat és törekvéseikre nézve a legjobb sikert kivánja. (Éljenzés.)

Gr. **Zichy** köszönetet mond a miniszternek az egyesület irányában tanusitott jóakaratáért és kérte azt a jövőre is, mire a miniszter a tagok éljenzése közben távozik.

(E közben beadatnak a szavazatok s a gyülés 5 perczre felfüggesztetik.)

* * *

Az alapszabályok módositása kerülvén napirendre élénk vitát idézett elő.

Hegedüs Károly következő inditványa:

Az igazgatóság és képviselő-testületnek az alapszabályok módositásánál követett eljárásának szabályszerüségét elismervén, azon körülménynél fogva, hogy a közgyülés siettetése miatt, a módositások a tagoknak kellő időben előre tudomásul nem adatott, az alapszabályok módositása egy rendkivüli közgyülésre halasztassék.

Az inditványt hosszu vita után a közgyülés egyhangulag elvetette és rátért az alapszabályok pontonkénti tárgyalására.

Elhatároztatott, hogy az igazgatóság ezentul két évenkint kiegészittetik 3—2 taggal, a szakosztályi elnökök pedig rendes tagjaivá lesznek az igazgatóságnak.

A következő uj szakasz vétetik fel:

Az egyesület tagjai időnkint egyetemes összejöveteleket tartanak, melyeken általánosabb érdekü ipari mozzanatokról szakelőadások tartatnak, fontosabb ipari érdekü szakkérdések megbeszélés tárgyává tétetnek és jelesebb ipari tárgyak vagy találmányok és javitmányok mutattatnak be. (Következik az egyetemes ülések szabályozása.)

A szakosztályok szervezése is rendszeresebbé tétetett és kimondatott, hogy:

Mind a külön ülésező, mind a közös tanácskozmányban egyesült szakosztályok az igazgató és az igazgatóság vezetése alatt állanak azon ügyek kivételével, melyek az igazgatóság, illetőleg a képviselő bizottság által jóváhagyott ügyrendük értelmében az illető egyes szakosztályok önálló eljárásának tárgyát képezik, az igazgatóság elé terjesztik véleményeiket, kivánataikat, javaslataikat, melyek az igazgatóság által esetleg feldolgoztatnak, vagy a képviselő bizottság, illetőleg a közgyülés elé terjesztetnek.

Legfontosabb a vidéki osztályok alakitására vonatkozó következő uj szakasz:

Oly helyeken, hol az ipar érdekeinek előmozditására czélzó szervezett iparegylet, általános ipartársulat, vagy más az országos magyar iparegyesületével azonos vagy hasonló czélu helyi testület létezik, és ennélfogva külön vidéki osztály alakitása nem látszik czélszerünek, emez egyletek, társulatok vagy testületek a képviselő-bizottság által az országos magyar iparegyesület vidéki osztályainak jog- és feladatkörével ruháztathatnak fel,

a) ha az országos magyar iparegyesülettel állandó szerves összeköttetésbe lépnek azáltal, hogy az egyesületnek alapitó tagjaivá lesznek,

b) ha közgyülési határozatuk által az országos magyar iparegyesületnek e kapcsolatra vonatkozó határozmányait elfogadják.

A vidéki osztályok az igazgatóság elé terjesztik ki véleményeiket, javaslataikat vagy kivánalmaikat és általában összes üléseik jegyzőkönyveit, és attól veszik egyes fontosabb ügyekre vonatkozó eljárásukra nézve a netalán szükséges utasitást. A vidéki osztályok nagyobb fontosságu tanácskozásaiban az igazgatóság esetleg külön kiküldött által képviseltetheti magát.

Felemlitendő még, hogy ezentul az elnök és alelnökök három évre (eddig hat évre) választatnak.

Ezzel kapcsolatban elhatároztatott, hogy a mostani választások érvénye is az uj alapszabályok értelmében tekintendő.

A szavazatszedő bizottság nevében Stock Endre elnök átadja az alelnöki választások eredményét.

Elnök: Eszerint beadatott összesen 176 szavazat, melyből **dr. Szabóky Adolf** 160 szavazatot kapott és igy nagy többséggel első alelnöknek megválasztatott. **Ráth** Károly és **Luczenbacher** Pál egyaránt 91—91 szavazatot kaptak; szavazatot kapott még Pulszky Ferencz 6-ot, Kerkapoly Károly 2-öt, Falk Zsigmond 1-et, dr. Gerlóczy 1-et. E szerint tehát a második alelnökségre abszolut többség nem éretvén el, az igazgatóság felkérendő, hogy alelnökválasztás czéljából egy második rendkivüli küzgyülés egybehivásáról gondoskodjék.

A képviselő bizottsági tagokra beadott szavazatok csak délután fogván összeszámittathatni, a kihirdetés a lapok utján fog megtörténni. Következnék még a számvizsgáló bizottság megválasztása. (Felkiáltások: maradjanak a régiek!) E szerint tehát Adler Károly, Ungar Ignácz és Havas Sándor lettek ujból is számvizsgálókul megválasztva.

Több tárgy ma nincs.

Az ülést tehát befejezettnek nyilvánitom. (Felkiáltások: „Éljen az elnök"!)

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

junius 6.

Buzában ma sokkal élénkebb forgalom fejlődött ki, mint azt az üzlet kezdetén uralkodott hangulat után remélni lehetett volna. A malmok szombaton rendesen nem szoktak vásárolni, részint az átvételi nehézségek, részint pedig azért, mivel egy napi tartózkodásuk által engedékenyebbekké vélik tehetni az eladókat. A mai tőzsdén tehát kezdetben ismét tartózkodók voltak és alacsonyabb árakat követeltek. Tulajdonosok s vevők tartózkodására hasonlóval feleltek ugy, hogy végre a malmok napiszükségleteik fedezése végett megadták a követelt árakat s körülbelül 15—16,000 mmázsa adatott el változatlan árakon.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 100 mm. 78 k. 12.50 frt kevert, 100 mm. 77.4 k. 12.50 frt, 200 mm. 76·5 k. 12.40 frt, 100 mm. 77 k. 12.35 frt, vegyiték; 100 mm. 75·8 k. 12.15 frt vegyiték, 100 mm. 75·2 k. 12.15 vegyiték, 100 mm. 75·5 k. 12.15 frt vegyiték, 150 mm. 75·5 k. 12.30 frt vegyiték, 200 mm. 75·5 k. 12 frt vegyiték, 600 mm. 73·7 k. 12 frt, magyar északvidéki 500 mm. 75 k. 11.75 frt, becskereki 400 mm. 75·2 k. 12.27½ frt, felsőmagyarországi 400 mm. 75 k. 11.75 frt, raktári áru 1200 mm. 76·6 k. 12.35 frt.

Mind három havi időre adatott el:

Rozs s más gabonanemekben csekély volt ugyan a forgalom, tengeri azonban jobban kerestetett s szilárdabb lett. Az árak s irány változatlanok.

Eladatott:

Rozs helyben átadva 400 mm. 10.20 frt.

Tengeri, Kőbányán átadva 1000 mm. 7.55 forint.

Árpa takarmányáru 300 mm. 8 frt.

Határidőüzlet szilárdabb. Az árak a tegnapi hivatalos jegyzéshez amerikai és berlini magasabb jegyzések után emelkedtek, szokványbuza őszre 7½ krral, bánáti tengeri máj.—jun. 12½ krral, zab őszre változatlan.

Eladatott:

Szokványbuza őszre 2500 mm. 10.36, 2500 mm. 10.37 és 2500 mm. 10.34 frt.

Bánáti tengeri máj.—juniusra 5000 mm. 7.86, 2500 mm. 7.88.

Jegyeztetett:

Szokványbuza őszre 10.35—10.40.

Bánáti tengeri máj.—juniusra 7.85—7.90, jul.—aug. 7.95—8 frt, 1881. máj.—jun. 6.30—6.35 frt.

Zab őszre 6—6.05.

Bánáti repcze 13.50—13.75.

Káposztarepcze aug.—szept. 14.25—14.50.

Értéktőzsde.

A mai magánforgalomban a hangulat kedvező volt. A forgalom nem nyert ugyan nagyobb kiterjedést, mi azonban nem akadályozta azt, hogy magyar aranyjáradék emelkedő árfolyamákon vásároltassék. Osztrák hitelrészvény is egész zárlatig igen jól tartotta magát.

Osztrák hitelrészvény 275.50-en indult meg, forgalomban volt 275.70—275.80-ig és zárul 276-on.

Magyararanyjáradék emelkedett 108.27½-ig és zárul szilárdan 108.27½—108.30-on.

Tiszai sorsjegy 107.50—107.75.

Vegyes közlemények.

⁂ „**Magyar vasuti bank**". Lapunk tegnapi számában közöltünk egy bécsi táviratot, mely szerint Budapest ismét egy uj gründolás szinhelyéül van kiszemelve. Egy idő óta nem Párist, hanem Magyarország fővárosát tekintik az uj vállalatok eldoradójának s ha e vállalatok szolid alapon jönnek létre, nekünk nem lehet kifogásunk, ha a külföldi tőkét itt helyezik el. Az uj bankra vonatkozólag lapunk egyik barátjától a következő sorokat veszszük:

„Vicinalis vasutak épitésére, kihasználására bank van alakulóban. Az alapszabályok tegnap nyujtattak át a pénzügyminiszternek megerősités végett. A mint halljuk, e bank elnökének gróf Lónyay Menyhértet akarják megválasztani. Az alapitók sulyt fektetnek — s nem ok nélkül — arra is, hogy Tolnay Lajost a magyar államvasutak igazgatóját igazgatósági tagnak megnyerjék."

A „P. Corr". a következőket jelenti:

„Az itt alakuló félben lévő bank kedden, vagy legkésőbben szerdán fogja alakuló közgyülését megtartani. Hivatalos czime a következő lesz; „Magyar vasuti-bank részvény-társaság." „Banque hongroise des chemins de fer Société Anonyme." Helyi érdekü vasutak és csatornák épitése mellett és bevizesitési munkák keresztülvitelén kivül a társaság a magyar municzipális bank programmjának egy részét magáévá tette, a mennyiben alapszabályainak 2-ik szakasza értelmében városok és községek részére hitelmüveleteket akar keresztül vinni. A 24 millió forinttal előirányzott részvénytőkére, egyelőre 8 milió frt fog befizettetni és pedig 40000 drb részvény 200 frtjával. „A többi részvények a szükséglethez képest fognak kibocsáttatni.

Napirend junius 7-én.

Naptár Hétfő. Kath.: Robert püspök vt. Prot.: Amant. Lukrecz. Görög-Orosz: május 26. Korpács.
Képviselőház ülést tart d. e. 10 órakor.
Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Fővárosi pénzügyi bizottság d. e. 10 órakor.
Fővárosi középitési 7-es bizottság d. u. 4 órakor.
Első magyar kártyagyár részvénytársaság közgyülése d. e. 11 órakor.
Akadémia nyelv és széptudományi osztálya ülést tart d. u. 5 órakor.
Fővárosi tisztikar majálisa a svábhegyi Eötvös villában.
Kisbirtokosok orsz. egyesületének közgyülése d. e. 10 órakor.
Iparrajziskola rajzkiállitása d. e. 9-12 és d. u. 3-6 (Károlyi utczai iskolaban.)
Hazai müemlékekről felvett rajzok kiállitása a sugáruti mücsarnokban d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Képzőmüvészeti társulat tavaszi kiállitása d. e. 9 órától d. u. 6 óráig.
Esterházy képtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Akademia könyvtár d. e. 10 órától d. u. 1 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Magyar daltársulat este a Komlókertben előadást tart.
Allatkert nyitva egész nap.

Árverések ma a fővárosban Katzer József 111.252 frtra b. ingatl. (torony-u. 1.) Hlozek Károly 460 frtra b. ingatl. (I—III.)

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

Ajánlom

A Székesfehérváron kitüntetett és szabadalmat nyert, magyar-török, rudacs hajkenyőmet és a közkedveltségü bajuszpedrőmet, ugy bajusz-rendszeresitőm és briliantinomat, korpaszeszemet mint kitünő hajerősitő szert, hajfestő szerekkel is szolgálhatok.

40 kros postabélyeg beküldőjének minden dij nélkül pedrőmet, ugy rudacs kenyőmet, postán küldöm meg.

Kapható és megrendelhető:

Mezey Péter fodrász, feltalálónál kishid-utcza 10.
Molnár Lajos fodrász, Haris-bazár.
Müller J. S. illatszerész előbb Vadász özvegye koronaherczeg-utcza és nagyobbrészt a vidéki borbély és fodrász uraknál.
231

Már holnap!

a bécsi női jótékony-egylet javára rendezett

ezüst sorsolás huzása.

Három főnyeremény

„Kiházasitási kelengyék"

I. Főnyeremény ő felsége a király adományaival 166 drból áll
ezüst-szekrény 6 személyre
asztal-készlet 6 „
kávé-készlet 6 „
théa-készlet 6 „
pohár-készlet 6 „
asztal fehérnemü 6 „

2 db vászon, mosdó asztal készlet, arany hölgyóra gyémánttal.

II. Főnyeremény és III. Főnyeremény
ezüst, asztal, kávé és pohárkészlet 6 személyre.

Ezüst tárgyakból álló

Kisebb nyeremények 500 kisebb nyeremények

100 db ezüst horgony- és hengeróra, 100 db

Az utolsónak kihuzott sorsjegyszám egy **hengerórát** és egy értékes **florentini rakmüvel ellátott márvány asztaltáblát** nyer. (Az uralkodó Liechtenstein herczeg ajándéka.)

sorsjegyeket á 50 kr

szétküld csak is postautalvány ellenében, és 25 kr bérmentesités és sorsolási lajstromok beküldésért (5 forintért 11 drb sorsjegy) az

egylet irodája I. Grashofgasse 4. Bécsben.

Legalább 5 sorsjegy megrendelésénél porto és lajstrom érti dijfizetés elesik.
298

BUDAPESTI SZINLAPOK

Hétfő, junius 7-én.

Nemzeti szinház.

Másodszor:

LEA GRÓFNÉ.

Szinmü 5 felv. Irta Lindau Pál, forditotta Szemere Attila.

Személyek:

Fregge Lea	Helvey L.	Augusta	Sánthané
Paula	Márkus	Emilia	Györgyné
Fregge Erik	Halmi	Olga	Békessy I.
Leesen Julia	Sz. Prielle C.	Uracs	Benedek
Dr. Deckers	Nádayi	Reporter	Földényi
Dr. Brückner	Vizvári	1.) polgár	Tóth
Bischofshofen	Kőrösmezei	2.) polgár	Gonda
Tvszéki elnök	Komáromi	Munkás	Fáludi
Lendheim	Hetényi	Benedek	Pintér
Tamás	Sántha	József	Vincze
Loersch	Szigeti Imre	Haselmann	Sebestyén
Demmler	Törzsök		

Kezdete 7½ órakor.

Népszinház.

PAGANINI REDIVIVUS drámai hegedüvirtuóz első föllépte.

Paganini szelleme.

Némajáték 1 felvonásban. — Személyek:

Paganini szelleme. Mefisztó. A kis Paula, virágárusleány.

Ezt megelőzi először:

AZ UJ HÁZI UR.

Bohózat 5 jelenetben. Irta Henri Chivot, forditotta Fáy J. Béla.

Személyek:

Blondó Ágost	Horváth V.	Martén	Ujvári
Agáta	Párténconfiguredé	Mariett	Vasváriné
Anna	Sió Irma	Tánkréd	Komáromi
Düityöl	Bakonyi	Frozin	Gyöngyösi I.
Bontpérié	Együd	Szanszonett	Kacsó Karola
Hortánsz	Lukácsyné	Mirabell	Vámosi Paula
Bilyárdén	Eőry	Zsuvánsz	Hargittai A.
Gusztáv	Vasvári	Topáz	Rózai Irma
Plüsár apó	V. Kovács	1.) kárpitos	Bajor
Briszké	Makróczi	2.) kárpitos	Várdai
Barraméda	Tihanyi	Kőmives	Kovács I.
Biánka	Kiárné	Egy ur	Barna
Rifiardini	Solymosi	1.) targoncázás	Csallóközi
Szén-Amarant	H. Dancz N.	2.) targoncázás	Juhász

Kezdete 7½ órakor.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Károly-kaszárnya (rostély-utcza) 8. szám.